

Nasals, oclusives i vibrants

Les consonants **nasals** es representen amb les lletres **m**, **n** i el dígraf **ny**. Solen generar dubtes a final de síl·laba, perquè la **m** i la **n** es pronuncien igual (*embut/invent*).

A més, alguns mots s'escriuen amb **mp** (*assumpte, prompte, símptoma*) per raons etimològiques.

27 Copia aquestes paraules en la regla que exemplifiquen.

convidat	tambor	enmig	compàs	àmfora	immortal	commoció	inventor
circumvallació	enveja	convent	confessar	síntoma	tanmateix	informar	
benpensant	circumvolució	símbol	semparar	simpàtic	emperador		
escampar	triomf	amfibi	unflar	atemptat			

S'escriu m davant de...	Excepcions:
b: tomba, _____	nm: granment, _____
_____	_____
p: company, _____	np: compostos de <i>ben-</i> , com ara <i>benparlat</i> , _____
_____	_____
m: immerescut, _____	nf: paraules amb prefixos <i>con-</i> , <i>en-</i> , <i>in-</i> , <i>un-</i> i paraules com <i>benfactor</i> , _____
_____	_____
f: amfiteatre, _____	mp per raons etimològiques: <i>compta</i> , _____
_____	_____
S'escriu n davant de...	mv: en formes prefixades o quan el primer element d'un mot compost acaba en <i>m</i> , com ara <i>tramvia</i> , _____
v: canviar, _____	_____
_____	_____

28 Observa atentament les paraules i ompli els buits amb **m**, **n** i **mp**.

i___mòbil	e___patar	E___par	te___ps
te___pesta	fa___farró	I___maculada	co___batre
i___vasió	Ge___ma	Assu___ta	ti___bre
co___formar	co___bustible	exe___ció	i___possible
te___tació	i___nocent	e___benar	co___presa
tro___peta	nove___bre	co___venient	e___fundar
i___mersió	ga___ba	e___mig	i___finit

29 ● Seria útil disposar d'un àudio amb les paraules locutades? Raoneu la resposta.

30 Encercla les errades que trobes. En acabant, escriu correctament les paraules errònies.

L'anfitrió de l'acte va donar la benvinguda al presumte candidat com a capdavanter de la llista de la comissió. L'acte va tindre lloc a la zona de l'onbriu de l'anfiteatre mentre sonava una sinfonia impresionant, interpretada per la banda local conposta per l'alummat de l'escola Tranvia nou, anexa a la localitat de Montnegre.

Aquestes són les sis consonants **oclusives**, que es classifiquen en dos grups:

Sordes	<i>p, t, c</i>
Sonores	<i>b, d, g</i>

Per a escriure-les correctament, especialment al final de paraula, cal tindre en compte aquestes normes:

- **Després de vocal tònica**, escriurem generalment **p, t i c**: *nap, pot, amic*.
- En alguns casos, les **derivades** porten **b, d o g**: *llop → lloba; mut → muda; groc → groga*.
- **Darrere de vocal àtona o consonant**, escriurem la mateixa grafia que en els derivats: *esvelt → esvelta; verb → verbal; pròleg → prologar*.
- Aquesta regla té algunes excepcions: *Jacob, cub, tub, club, David, sud, mag, pedagog...*
- S'escriuen sempre amb **d** les paraules acabades en **-itud i -etud**, com ara *multitud, inquietud...*

31 Escriu la paraula primitiva de cada una.

Primitiva amb p		Primitiva amb t		Primitiva amb c	
colpejar		transitat		fosc	
serpeta		malaltís		sucar	
polpet		limitació		blancor	
Primitiva amb b		Primitiva amb d		Primitiva amb g	
calbet		liquidar		llargada	
arabista		nòrdic		naufregar	
xenofòbia		verdós		amargor	

32 Completa les paraules amb la consonant adient.

b/p	ado___	cor___	equi___	ce___	cu___	destor___
t/d	acor___	nino___	tar___	ràpi___	jus___	sor___
c/g	llar___	pròle___	tru___	anti___	re___	meli___

- Escriu tres oracions en què utilitzes, com a mínim, dues paraules de cada fila

33 Completa amb paraules que acaben en **-etud o -itud**.

- Has de demostrar la teua _____ si vols aconseguir el lloc de treball. (APTE)
- Els excursionistes van passar la nit en un alberg a 3.000 m d'_____. (ALT)
- Teniu fins al 14 de maig per a enviar la _____ signada. (SOL·LICITAR)
- No som conscients de la _____ de la tragèdia. (MAGNE)
- No havia vist mai ningú caminar amb tanta _____. (LENT)
- Quan la professora ha dit que hi havia examen, hem sentit molta _____. (INQUIET)
- No sé com expressar-te la meua _____, Joan. (GRAT)
- La _____ no és la seua millor virtut, sempre fa tard. (PROMPTE)

Les grafies **mm, tm, nn, tn, ll, tl** i **tll** representen **sons geminats**, que són consonants que es pronuncien allargant-ne la durada.

So	Grafia	Exemple	So	Grafia	Exemple	So	Grafia	Exemple	So	Grafia	Exemple
[m:]	mm	immediat	[n:]	nn	innocent	[l:]	ll	al·lèrgia	[ʎ:]	tll	butlletí
	tm	setmana		tn	etnologia		tl	ametla			

Els mots amb sons geminats representats pels dígrafs **tm, tn, tl** i **tll** es pronuncien allargant la consonant que va darrere de la **t**, però aquesta **t** no es pronuncia.

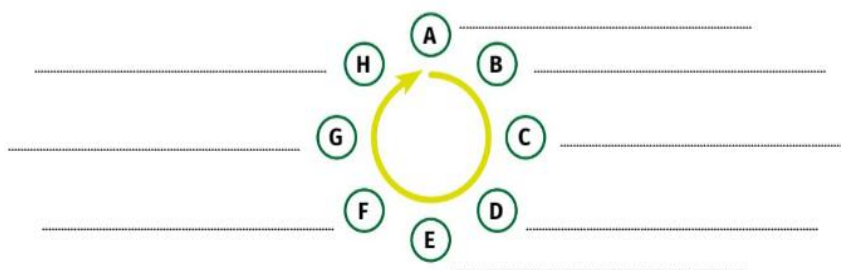

42 ● Ompli els buits amb les grafies **mm, tm, nn, tn, ll, tl** o **tll**, segons calga.

- L'oceà és i.....ens. És a.....ucinant!
- Subra.....a el més important, no ho ra.....es tot.
- Em fa molta i.....usió tindre una co.....ecció de bi.....ets i.....ustrats.
- Guisaren una gua.....a amb co.....a de porc boníssima.
- L'a.....eta ha guanyat totes les proves aquesta se.....ana.

43 ● Escolta les paraules i completa la roda.

E Corregix els errors que trobes en les oracions següents.

- No volia que cambiàrem per a no comfondre'ns.

.....

- No és ambiciós, és embejós i irresponsable.

.....

- És un inepte, sempre està enredant i envolicant.

.....

- Mar té una gran virtut: sempre ens aconvoia a tots.

.....

T Ompli els buits de les paraules que hi ha a continuació amb **m, n** o **mp**.

ate.....tat

circu.....ferència

e.....botit

co.....tessa

i.....pre.....ta

i.....nocent

e.....viar

desco.....te

pro.....te

si.....fonia

co.....versa

i.....mòbil